

ΝΙΚΟΛ-ANNA ΜΑΝΙΑΤΗ

ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ 200.000 ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΤΟ ΤΙΜΗΜΑ

μυθιστόρημα

17η ΧΙΛΙΑΔΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το τίμημα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Νικόλ-Άννα Μανιάτη
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Μπανούση
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Νικόλ-Άννα Μανιάτη, 2010, 2017
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Jill Battaglia/Arcangel, donatas1205/123rf
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Ωκεανίδα, 2010-2016, 13.000 αντίτυπα
Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ,
Μάιος 2017, 4.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1907-7
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1908-4

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΝΙΚΟΛ-ΑΝΝΑ ΜΑΝΙΑΤΗ

ΤΟ
ΤΙΜΗΜΑ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Από τις Εκδόσεις ΩΚΕΑΝΙΔΑ κυκλοφορούν:

Η κόρη του φεγγαριού, 2007

Οι μούσες της σιωπής, 2008

Όταν κλαίνε τ' αστέρια, 2009

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

Κομμένα λουλούδια, 2011

Αόρατος δεσμός, 2012

Ο ύπνος των χιλίων ημερών, 2013

Πίσω απ' τον καθρέφτη, 2014

Έκπτωτος άγγελος, 2015

Και η ελπίδα γύρισε ξανά, 2015

Οι σιωπές της ενοχής, 2016

Σε μια υπέροχη γυναίκα με πολυκύμαντη εκπαιδευτική ζωή, που η αγάπη της για τους κλασικούς και τη λογοτεχνία φώτισε και διεύρυνε τα δικά μας μονοπάτια προς την κλασική μόρφωση. Την ταλαντούχα, δαδοκρατούσα καθηγήτρια-φιλόλογό μου Βιργινία Βέργη-Νέρη, που μέχρι και σήμερα ασχολείται με τη μεγάλη της αγάπη, με πιο πρόσφατο έργο της (έκδοση 2016) το *Προσεγγίσεις στην «Οδύσεια» του Ν. Καζαντζάκη*. Της οφείλω πολλά και την ευχαριστώ για τους δρόμους που με προετοίμασε να ακολουθήσω.

Το βιβλίο αυτό ήταν η πρώτη μου συγγραφική απόπειρα, έστω κι αν εκδόθηκε πέμπτο στη σειρά, και μόνο σε αυτή την εξαιρετη γυναίκα θα μπορούσα να το αφιερώσω, με την ευχή όταν το διαβάσει, να είναι επιεικής στην κρίση της!

1

Ιανουάριος 2000

ΓΙΑΤΡΕ! Η ΠΙΕΣΗ! ΠΕΦΤΕΙ!»
«Ανεβάστε το οξυγόνο! Ελέγξτε αερισμό πνευ-
μόνων!»

Η αίθουσα του χειρουργείου έμοιαζε απόκοσμη. Το σκληρό, έντονο φως των προβολέων πάνω από το χειρουργικό τραπέζι φώτιζε με ανελέητη διαύγεια τη σκηνή που διαδραματιζόταν στον αυστηρά προσωπικό αυτόν χώρο του νοσοκομείου. Ο χειρουργός και οι έμπειροι βοηθοί του γρήγορα και συντονισμένα αντέδρασαν στην προσταγή.

Δυο ώρες πριν είχαν αρχίσει τη δύσκολη αυτή εγχείρηση γεμάτοι αισιοδοξία για το αποτέλεσμα. Οι προεγχειρητικές εξετάσεις ήταν απόλυτα φυσιολογικές. Η καρδιά ήταν κάτι παραπάνω από ανθεκτική. Γερή, χωρίς προβλήματα, και, το σημαντικότερο, ανήκε σ' έναν άνθρωπο νέο, γεμάτο ζωντάνια και θέληση για ζωή. Η ιατρική ομάδα δούλευε με αυτοσυγκέντρωση και ταχύτητα. Ο χειρουργός είχε αρχίσει κάνοντας με σίγουρες, σταθερές κινήσεις την τομή, προχώρησε με γρήγορα και επιδέξια δάχτυλα στις

απονευρώσεις, κι ενώ οι βοηθοί παραμέριζαν τα απονευρωμένα μέρη, έφτασε στο ζωτικό όργανο που έπρεπε να αφαιρέσει. Για ένα δευτερόλεπτο σταμάτησε και άφησε τη νοσοκόμα να του σκουπίσει το μέτωπο. Εξέτασε με προσοχή τον νεφρό και κοίταξε τους βοηθούς του. Τα δάχτυλά τους ακουμπούσαν ήδη τα αποστειρωμένα εργαλεία που θα χρησιμοποιούσαν σε αυτή την πιο δύσκολη φάση της επέμβασης. Ο καθηγητής σύντομα και με ακρίβεια τους έδειξε μία μία τις νεφρικές φλέβες και αρτηρίες που έπρεπε να απολινωθούν πριν από την οριστική αφαίρεση του νεφρού. Έλεγε την αναπνοή, την καρδιά και κοίταζε γρήγορα τον αναισθησιολόγο, που του ένευσε καταφατικά. Ακούμπησε την κεντρική νεφρική αρτηρία. Ανασήκωσε λίγο το κεφάλι και η νοσοκόμα βιαστικά του σκούπισε πάλι το μέτωπο. Ύστερα ξανάσκυψε και έπιασε σταθερά την αρτηρία. Από εδώ και πέρα δεν υπήρχε γυρισμός. Χωρίς δισταγμό προχώρησε. Η κεντρική αρτηρία απολινώθηκε. Σε λίγα λεπτά είχε τον νεφρό στα χέρια του, που με απόλυτη προσοχή τον είχε παραδώσει στον έναν από τους βοηθούς του. Ο καθηγητής μόλις είχε τελειώσει την επανασύνδεση των αρτηριών και φλεβών και ήταν έτοιμος να προχωρήσει στους μυς για να τελειώσει με την επανατοποθέτηση του υποδόριου λίπους. Θα άφηνε το κλείσιμο της τομής όπως πάντα στους βοηθούς του.

Και ξαφνικά...

«Γιατρέ! Η πίεση! Πέφτει!»

Κοίταξε τον ηλεκτροκαρδιογράφο και έδωσε χωρίς χροντριβή οδηγίες στον αναισθησιολόγο που τον κοίταζε με αγωνία.

«Ανεβάστε το οξυγόνο! Ελέγξτε αερισμό πνευμόνων!»

Ξανακοίταξε στα γρήγορα τα μηχανήματα γύρω από το χειρουργικό τραπέζι. Η φωνή του ακούστηκε πάλι σταθερή και ήρεμη:

«Συνέχισε το οξυγόνο. Έλεγξε μέτρηση διοξειδίου!»

Γύρισε στον βοηθό του: «Νυστέρι τομής».

Πριν τελειώσει, το νυστέρι ήταν κιόλας στο χέρι του. Οι γιατροί γύρω του παρακολουθούσαν τα μηχανήματα και το πρόσωπο του ανθρώπου στο χειρουργικό τραπέζι με μάτια γεμάτα αγωνία. Ο βοηθός του κοίταζε το πρόσωπο του καθηγητή και κόμποι ιδρώτα άρχισαν να φαίνονται στο μέτωπό του. Ο χειρουργός αντάλλαξε μια σύντομη ματιά μαζί του και με μια γρήγορη κίνηση μεγάλωσε την αρχική τομή που δεν είχε προλάβει να κλείσει. Το χέρι του σύρθηκε στο άνοιγμα και απαλά, προσεκτικά, άγγιξε την καρδιά. Την ένωσε ζεστή στην παλάμη του κι αισθάνθηκε έναν αδιόρατο σπασμό καθώς την κρατούσε. Και ύστερα τίποτα! Πίεσε ελαφρά τα δάχτυλά του, μία, δύο, τρεις φορές, με το βλέμμα καρφωμένο στον ηλεκτροκαρδιογράφο. Ένωσε το κλότσημα στα δάχτυλά του και την ίδια στιγμή η γραμμή στο μηχάνημα αναπήδησε.

«Μέτρηση πίεσης και σφυγμούς. Συνεχής αναφορά».

Στη γεμάτη ένταση αίθουσα η ήρεμη φωνή του ενήργησε καταλυτικά. Οι γιατροί και ο βοηθός του συνήλθαν από το στιγμιαίο σοκ της απρόσμενης έκπληξης και βρήκαν αμέσως την αυτοκυριαρχία τους. Ο αναισθησιολόγος άρχισε να διαβάζει φωναχτά τις μετρήσεις που άλλαζαν κάθε δευτερόλεπτο, ενώ ο καθηγητής συνέχιζε τις μαλάξεις με το βλέμμα καρφωμένο στον ηλεκτροκαρδιογράφο.

Τα λεπτά προχωρούσαν και η καρδιά παρέμενε πεισματικά παθητική. Αντιδρούσε και έστελνε το πολύτιμο αίμα

στο υπόλοιπο σώμα, αλλά μόνο όσο κρατούσαν οι μαλάξεις. Δεν έδειχνε όμως να θέλει να αναλάβει από μόνη της.

«Η αναπνοή, γιατρέ!»

Η φωνή του αναισθησιολόγου έφτασε στα αυτιά του στριγκή μέσα από την απαρίθμηση των μετρήσεων της πίεσης και του σφυγμού. Χωρίς να σταματήσει τις μαλάξεις, γύρισε στους γιατρούς: «Διασωλήνωση αμέσως! Εσύ, τεχνητή αναπνοή μέχρι να διασωληνωθεί. Γρήγορα!»

Ο ένας βοηθός βρέθηκε αμέσως δίπλα στον αναισθησιολόγο, που παραμέρισε για να του κάνει χώρο χωρίς να αφήσει τη δική του θέση, και άρχισε τεχνητή αναπνοή, ενώ ο καθηγητής συνέχιζε τις προσπάθειές του μαλάσσοντας την καρδιά. Δύο νοσοκόμες μετέφεραν γρήγορα το μηχάνημα και βοήθησαν τον άλλο γιατρό στη διασωλήνωση. Έλεγξαν το μηχάνημα, το έβαλαν σε λειτουργία και τότε μόνο ο πρώτος βοηθός σταμάτησε την τεχνητή αναπνοή. Αμέσως μετά μια νοσοκόμα έφυγε βιαστικά για να φέρει εφεδρικούς ορούς και αίμα.

Για λίγα δευτερόλεπτα η ομάδα πήρε βαθιές ανάσες ανακούφισης. Ο άμεσος κίνδυνος οξυγόνωσης του εγκεφάλου είχε απομακρυνθεί. Ο έμπειρος αναισθησιολόγος που έλεγε τις μετρήσεις των μηχανημάτων διαβάζοντας ταυτόχρονα σφυγμούς και πίεση στον καθηγητή είχε προσέξει αμέσως την ξαφνική πτώση των ρυθμών αναπνοής. Η άμεση αντίδραση του καθηγητή και της ομάδας του δεν έδωσε στον εγκέφαλο την πιθανότητα να στερηθεί το οξυγόνο περισσότερο από μερικά δευτερόλεπτα. Όλοι γνώριζαν πως το ανώτατο όριο έλλειψης οξυγόνου στον εγκέφαλο είναι μετά βίας τρία λεπτά. Από κει και ύστερα οι βλάβες είναι μόνιμες και καταστροφικές.

Ο καθηγητής ξανακοίταξε τον ηλεκτροκαρδιογράφο. Η γραμμή που σχημάτιζε ήταν ακανόνιστη. Η ζεστή καρδιά στα χέρια του δεν υπάκουε στις σιωπηρές παρακλήσεις του. Δεχόταν παθητικά τις πιέσεις που της έκανε και αντιδρούσε στέλνοντας το πολύτιμο υγρό στον κύκλο του. Ένωθε τους αδύναμους παλμούς στην παλάμη του καθώς πάσχιζε να την κρατήσει σε λειτουργία και φευγαλέα αναρωτήθηκε γιατί οι άνθρωποι αποδίδουν όλα τα συναισθήματα στην καρδιά. Το κέντρο των ανθρώπινων συναισθημάτων, των αισθήσεων, της νόησης, όλα βρίσκονται στον εγκέφαλο. Η καρδιά είναι ο μυς που κρατά στη ζωή όλο τον οργανισμό, η αντλία που στέλνει το αίμα στις πιο απειροελάχιστα μικρές περιοχές του ανθρώπινου σώματος και το διατηρεί στη ζωή. Κι αυτή εδώ η καρδιά αρνούσαν να συνεχίσει. Και σαν να ήθελε να του το βεβαιώσει, εκείνη τη στιγμή κλότσησε για μια φορά ακόμα. Ένωσε τη σύσπαση της βαλβίδας που άφησε το αίμα να περάσει, μια μικρότερη σύσπαση όταν έκλεισε κι ύστερα τίποτα. Συνέχισε με αγωνία τις μαλάξεις ενώ η φωνή του ακούστηκε επιτακτική: «Αδρεναλίνη, γρήγορα! Ετοίμασε ένεση ανάνηψης!»

Έξω στον διάδρομο ένας νέος άντρας πηγαينوερχόταν ανήσυχος. Μια δυο φορές προσπάθησε να δει μέσα από το τζαμάκι της πόρτας, μα ήξερε πως δε θα κατάφερνε τίποτα. Πίσω της ήταν μόνο ο προθάλαμος του χειρουργείου. Χοντρές λαστιχένιες πόρτες που άνοιγαν αθόρυβα με ένα σπρώξιμο στέκονταν φρουροί και σφράγιζαν τα δράματα που παίζονταν πίσω τους στην αίθουσα του χειρουργείου.

Η πόρτα άνοιξε απότομα και μια νοσοκόμα βγήκε βιαστική. Έτρεξε πίσω της.

«Αδελφή, σας παρακαλώ! Τι γίνεται μέσα;»

Χωρίς να σταματήσει τη βιαστική πορεία της, γύρισε και τον κοίταξε.

«Αδελφή, τρέχει τίποτα;»

«Μην ανησυχείτε, κύριε. Είναι νωρίς ακόμα».

Με αυτά τα λόγια έστριψε στον διάδρομο και αμέσως μετά χάθηκε πίσω από μια πόρτα χωρίς να στραφεί καθόλου πίσω της. Ο νέος άντρας έκανε μεταβολή και με αργά βήματα ξαναγύρισε στο πόστο που κρατούσε δυο ώρες τώρα. Είχε δίκιο η νοσοκόμα. Ήταν νωρίς ακόμα. Τον είχαν προειδοποιήσει οι γιατροί. Αυτού του είδους οι επεμβάσεις διαρκούσαν πολύ. Έπρεπε να κάνει υπομονή. Συνέχισε τις βόλτες του γύρω από την πόρτα του χειρουργείου. Πόσο θα 'θελε τώρα ένα τσιγάρο! Δεν τολμούσε όμως να αφήσει ούτε για πέντε λεπτά τη θέση του. Μηχανικά έβαλε μια τσίχλα στο στόμα του και καθώς έκανε να πετάξει το περιτύλιγμα στο καλάθι, είδε τη νοσοκόμα να επιστρέφει τρέχοντας με τα χέρια γεμάτα. Την πρόφτασε στην πόρτα.

«Αδελφή, τι συμβαίνει; Τι έγινε;»

«Σας είπα, κύριε, προχωρούν κανονικά».

«Κι αυτά εδώ τι είναι; Γιατί τα χρειαστήκατε;» Και της έδειξε με το βλέμμα τα μπουκάλια με τους ορούς και το αίμα που κρατούσε στα χέρια της.

«Ρουτίνα χειρουργείου, κύριε. Πρέπει να υπάρχουν πάντα εφεδρικά σε μια επέμβαση».

Άνοιξε το στόμα του να ρωτήσει, μα η νοσοκόμα τον έκοψε βιαστικά.

«Θα σας ενημερώσουν για όλα οι γιατροί. Εγώ κάνω αυτό που μου λένε. Και καλύτερα να κατεβείτε για έναν καφέ. Αργούν πολύ ακόμα. Μην ανησυχείτε», του είπε και χάθηκε βιαστικά πίσω από τις πόρτες.

Ο νεαρός άντρας έμεινε να κοιτάζει τις πόρτες που ταλαντεύονταν ακόμα. Μέσα του ξύπνησε ο φόβος. Τι το ήθελαν το αίμα; Ρουτίνα! Αφού ήταν έτσι, γιατί δεν είχαν προβλέψει να υπάρχει αίμα στο χειρουργείο; Άρα το είχαν κιόλας χρησιμοποιήσει. Τι στην ευχή γινόταν εκεί μέσα; Γιατί δεν έβγαινε κάποιος να του πει κάτι;

Παραλογίζεσαι, φίλε μου, σκέφτηκε. Οι άνθρωποι εκεί μέσα δεν έχουν το μυαλό τους σε σένα ούτε και τον χρόνο να βγουν να σου μιλήσουν. Άλλωστε, πρώτη φορά ακούς ότι δίνουν αίμα στο χειρουργείο; Και σκληροκοειδίτιδα να αφαιρούσαν, πάλι θα 'διναν αίμα αν χρειαζόταν. Σύνελθε λοιπόν.

Προχώρησε αργά ως το παράθυρο στο βάθος του διαδρόμου. Αφηρημένα κοίταξε από το τζάμι. Η ζωή έξω συνεχιζόταν με φρενιασμένους ρυθμούς. Αυτοκίνητα, μπουτλιάρια, άνθρωποι βιαστικοί κι αγέλαστοι στα πεζοδρόμια. Κανένας ήχος όμως δεν έφτανε στα αυτιά του. Μηχανικά κατέγραψε στο μυαλό του πως είχαν διπλή μόνωση. Το βλέμμα του έπεσε στη δεξιά πλευρά του νοσοκομείου, στα πυκνά, ψηλά δέντρα. Προσπάθησε να δει μέχρι πού έφταναν, μα τον εμπόδιζε το κλειστό παράθυρο. Θα 'πρεπε το παράθυρο να 'χει θέα στην αυλή, σκέφτηκε μηχανικά.

Γύρισε προς τον διάδρομο. Οι πόρτες του χειρουργείου παρέμεναν κλειστές. Δεν ξανάνοιξαν. Η σιωπή ήταν βαριά. Σύρθηκε ως τη γωνία σε μια ξεχασμένη καρέκλα και σωριάστηκε εξουθενωμένος από την αγωνία και τον φόβο.

1980

ΔΕΝ ΤΗ ΓΛΙΤΩΝΩ ΣΗΜΕΡΑ ΤΗΝ ΚΑΤΣΑΔΑ. Τυχερή θα 'μαι αν δεν τις αρπάξω κιόλας!» μουρμούριζε το κορίτσι καθώς προσπαθούσε να σκαρφαλώσει στην όχθη του ρέματος. Τα γόνατά του ήταν γδαρμένα, η βερμούδα του είχε σκιστεί, τα νύχια του είχαν φαγωθεί και γεμίσει χώμα. Άρχισαν κιόλας να πονούν καθώς τα βύθιζε στο μαλακό χώμα της όχθης, ψάχνοντας για κράτημα.

Δυο μέτρα παραδίπλα ένα αγόρι κρεμόταν κυριολεκτικά από τα χέρια ενάμισι μέτρο πάνω από το έδαφος. Τα πόδια του ήταν σχεδόν μετέωρα και με τη μύτη του παπουτσιού έσκαβε το χώμα στην πλαγιά για να φτιάξει ένα πρόχειρο στήριγμα. Μόλις το κατάφερε, το ένα του χέρι άρχισε να ψάχνει στα τυφλά πάνω από το κεφάλι του. «Μου φαίνεται ότι πέτυχα μια ρίζα εδώ πέρα», της φώναξε. «Φαίνεται γερή».

«Τι ήθελα και σ' άκουσα; Πώς θα βγούμε από δω, μωλες;»

«Έλα προς τα δω. Φαίνεται να 'χει ρίζες εδώ πέρα. Κάτσε να βρω και τις άλλες και δε θα 'ναι δύσκολο μετά».

Εκείνη τη στιγμή το χέρι του ακούμπησε μια άλλη ρί-

ζα λίγο πιο πάνω. Φαινόταν πιο γερή και πιο χοντρή. Τη γράπωσε γερά κι άρχισε πάλι να κλοτσάει με το παπούτσι του το χώμα για στήριγμα. Από κάτω το τσίρισμα του κοριτσιού του τρύπησε τα αυτιά.

«Τι κάνεις εκεί; Παλάβωσες; Μου γέμισες το κεφάλι χώματα!»

«Μαργαρίτα, σταμάτα την γκρίνια αν θες να βγεις από δω μέσα!»

«Φταίω εγώ που σ' άκουσα. Έπρεπε να το ξέρω ότι πάλι σε μεπλάδες θα 'μπαινα με τις ιδέες σου».

«Βούλωσ' το που να πάρει! Άσε με να συγκεντρωθώ!»

«Να συγκεντρωθείς;» τσίριξε το κορίτσι. «Να συγκεντρωθείς τώρα που...»

Όμως το αγόρι είχε κιόλας συσπειρωθεί και με ένα απότομο τράβηγμα βρέθηκε να κρέμεται μισό μέτρο πιο πάνω. Οι γυμνές ρίζες του δέντρου πρόβαλλαν αρκετές τώρα. Γερές και χοντρές, καμπύλωναν σε αυτό το σημείο, για να χωθούν ξανά στις όχθες ψάχνοντας για νερό βαθιά κάτω από το ξεραμένο ρέμα. Καθώς τα πόδια του τινάχτηκαν, καινούργιος κατακλυσμός από χώμα και σκόνη έλουσε το κορίτσι από κάτω.

«Να σε πάρει ο διάβολος, Αντώνη!» ούρλιαξε μανιασμένη. «Κοίτα πώς μ' έκανες!»

Ο Αντώνης είχε τώρα πια εύκολα σκαρφαλώσει στην όχθη. Εάπλωσε μπρούμυτα και κοίταζε κάτω τη Μαργαρίτα που τινάζοταν σαν δαιμονισμένη να πετάξει το χώμα από τα μαλλιά και τα ρούχα της. Τον έπνιξαν τα γέλια. Η Μαργαρίτα φούντωσε.

«Τι γελάς, αναισθητε; Δε θα βγω από δω πέρα; Θα δεις τι θα πάθεις!»

«Για να βγεις από κει μέσα πρέπει να σε βοηθήσω».

«Τι κάθεται λοιπόν και χασκογελάς; Κάνε κάτι. Εκτός βέβαια από το να με θάβεις ζωντανή με τα χώματα που πετάς!» πρόσθεσε γεμάτη φούρκα.

«Δεν έχω αντίρρηση. Φτάνει να μου ζητήσεις συγγνώμη».

«Συγγνώμη; Συγγνώμη που με κατάντησες έτσι; Άντε πνίξου, Αντώνη!»

«Ό,τι πεις. Όταν καταφέρεις να βγεις, θα συναντηθούμε στην πλατεία».

Σύρθηκε προς τα πίσω και το κεφάλι του χάθηκε από τα μάτια της. Πανικόβλητη άρχισε να τον φωνάζει. Ο Αντώνης απομακρυνόταν χαμογελώντας. Το διασκέδαζε αφάνταστα να την ακούει να του πετάει απειλές και απολάμβανε αυτή την περιπέτεια, που αποδείχτηκε η καλύτερή τους μέχρι τώρα. Δεν είχε βέβαια σκοπό να φύγει και να την παρατήσει αβοήθητη μέσα στο ρέμα. Απλά έψαχνε γύρω να βρει κάτι να τη βοηθήσει να ανέβει, κάποιο μεγάλο κλαδί, ένα ξύλο, κάτι μακρύ τέλος πάντων. Ψάχνοντας απομακρύνθηκε κάπως από το ρέμα, οι φωνές της Μαργαρίτας δεν ακούγονταν πια και ο Αντώνης σκέφτηκε πως θα 'χε βάλει τα κλάματα, αν και του φαινόταν λίγο απίθανο. Δεν την είχε δει ποτέ του να κλαίει σαν όλα τα άλλα κορίτσια. Ήταν πολύ περήφανη για να αφήσει αυτόν ή έστω κάποιον άλλον να τη δει να κάνει κάτι που το θεωρούσε αδυναμία. Οι μόνες φορές που είχε δει τη Μαργαρίτα να κλαίει ήταν από νεύρα ή ανήμπορη λύσσα. Πάντως, δυνατή ή όχι, ο Αντώνης αποφάσισε πως την επόμενη φορά που θα κατέβαινε στο ρέμα, θα το 'κανε με κάποιον φίλο του, γιατί ήθελε να ανακαλύψει μέχρι πού προχωρούσε αυτή η ξεραμένη κοίτη. Τα κορίτσια ήταν όλο γκρίνια.

Επιτέλους πέτυχε ένα μεγάλο κλωνάρι δέντρου. Δε θα 'ταν μέρες που είχε κοπεί γιατί ήταν ακόμα κάπως χλωρό. Το ζύγιασε καλά στα χέρια του, είδε πως ήταν αρκετά μακρύ και γερό και γύρισε στο ρέμα. Έπεσε με την κοιλιά και σύρθηκε μέχρι την άκρη. Η Μαργαρίτα ήταν καθισμένη κατάχαμα, με την πλάτη ακουμπισμένη στην πλαγιά και το κεφάλι σκυφτό στα λυγισμένα της γόνατα. Για μια στιγμή νόμισε πως έκλαιγε, μα γρήγορα κατάλαβε πως έκανε λάθος. Μέσα του την παραδέχτηκε. Τη φώναξε και το κορίτσι ανασήκωσε το κεφάλι. Ο Αντώνης είδε την οργή να αντικαθιστά την απελπισία στο πρόσωπό της και πριν προλάβει η Μαργαρίτα να αρχίσει την γκρίνια, της εξήγησε τι είχε σκοπό να κάνουν.

Χαμήλωσε το κλαδί αρκετά για να το φτάσει το κορίτσι και έμπλεξε τα πόδια του στις ρίζες του δέντρου για να μην τον τραβήξει το βάρος της προς τα κάτω. Τραβώντας το κλαδί σιγά σιγά με το βάρος του κοριτσιού από κάτω, άρχισε να σέρνεται αργά με την κοιλιά προς τα πίσω. Κάποια στιγμή ένιωσε πως τα μπράτσα του δεν άντεχαν άλλο και φώναξε:

«Για όνομα του Θεού, βρες ένα πάτημα κάπου, πιάσου από καμιά ρίζα!»

«Πού; Πού, που να πάρει η ευχή! Δε βλέπω τίποτα!»

«Ψάξε! Εκεί που είσαι, πρέπει να είναι οι ρίζες που βρήκα κι εγώ. Γρήγορα!»

«Δεν μπορώ! Πώς θα κρατηθώ;»

«Με το ένα χέρι. Μαργαρίτα, ξεμασχαλιάστηκα. Δεν αντέχω. Κάνε γρήγορα».

Ο φόβος τής έδωσε κουράγιο! Έκανε αυτό που της είπε και σιγά σιγά βρέθηκε στην άκρη της όχθης να κοιτά-

ζει κατάματα τον Αντώνη, που την τράβηξε από τα χέρια και τη βοήθησε να ανέβει σερνάμενη στην όχθη. Έμειναν για λίγο ακίνητοι, ξαπλωμένοι όπως ήταν στο χώμα βαριανασαίνοντας. Μόλις συνήλθαν, σηκώθηκαν με τρεμάμενα ακόμα γόνατα από την προσπάθεια και στάθηκαν στα πόδια τους. Η Μαργαρίτα γύρισε αμέσως έξαλλη, έτοιμη για καβγά, κι έμεινε άφωνη. Ο Αντώνης ήταν αναμαλλιασμένος, τα μούτρα του ήταν πασαλειμμένα με χώμα και τα μάτια του φάνταζαν πελώρια και πολύ αστεία κάτω από το στρώμα της σκόνης που τον σκέπαζε ολόκληρο. Μα κι αυτός με τη σειρά του κοίταζε τη Μαργαρίτα ξαφνιασμένος.

Τα μαλλιά της είχαν πάρει ένα περίεργο καφετί χρώμα από το χώμα που κατρακύλησε πάνω της και τα μούτρα της ήταν βαμμένα με ένα μίγμα από άσπρη σκόνη και μαύρο χώμα. Το παντελόνι του Αντώνη είχε τριφτεί και φαγωθεί και οι κλωστές, άσπρες και μπλε, κρέμονταν αξιοθρήνητα γύρω από τις πελώριες τρύπες που έχασκαν εκεί όπου έπρεπε να βρίσκονται τα γόνατα. Τα μόνα σημάδια που έδειχναν πως κάποτε ήταν τζιν. Τα ίδια τα γόνατά του ξεπρόβαλλαν βρόμικα και καταγδαρμένα, με ξεραμένα αίματα να φαίνονται σε κάποια σημεία. Το μπλουζάκι του ήταν ξεσκισμένο και η κοιλιά του έδειχνε φανερά κάτω από το στρώμα της σκόνης το ερεθισμένο από την τριβή δέρμα. Δύο δάχτυλα ξεπρόβαλλαν βρόμικα από τη μύτη του κατεστραμμένου παπουτσιού. Η Μαργαρίτα ήταν στην ίδια αξιοθρήνητη κατάσταση, μα τα ρούχα της είχαν γλιτώσει με λιγότερες φθορές. Τα ελαφριά, πάνινα παπούτσια της όμως δεν είχαν την ίδια μοίρα. Είχαν σκιστεί σε λουρίδες που σέρνονταν στο χώμα. Ο μόνος λόγος που

βρίσκονταν ακόμα στα πόδια της ήταν γιατί τα συγκρατούσαν τα κορδόνια.

Ξαφνικά τους φάνηκαν όλα πολύ αστεία. Διπλώθηκαν και οι δυο κρατώντας την κοιλιά τους από τα γέλια. Όταν πια ηρέμησαν κάπως, προσπάθησαν να καθαριστούν όπως όπως και κίνησαν για το σπίτι.

«Χτύπησες πουθενά;» τη ρώτησε ο Αντώνης.

«Μπα, κάτι μικρογρατσουниές μόνο. Μικροπράματα. Εσύ;»

«Κι εγώ το ίδιο. Τίποτα σοβαρό. Μόνο που σκίστηκε το τζιν και τρύπησα και το παπούτσι. Για πέταμα και τα δυο».

«Δεν το γλιτώνω το ξύλο σήμερα. Η μάνα μου, άμα δει τα παπούτσια –ό,τι απόμεινε δηλαδή–, θα μου τις βρέξει για τα καλά. Πριν από είκοσι μέρες μου τα πήρε!»

«Μήπως εγώ; Μόνο που το ξύλο στο σπίτι μας το δίνει ο μπαμπάς. Κι έχει βαρύ χέρι που να πάρει. Εγώ έσκισα και το τζιν. Κάθε μήνα χρειάζομαι καινούργιο. Μια το ποδόσφαιρο, μια οι εξερευνήσεις, δε φτουράνε πάνω μου. Η μάνα μου λέει πως θα μου ράψει ένα από караβόπανο».

«Άσ' τα, ρε Αντώνη. Σήμερα το παρακάναμε. Για καμιά βδομάδα μας βλέπω μόνο στην αυλή ή στην αλάνα να παίζουμε. Δε θα μας αφήσουν να ξεπορτίσουμε».

«Παρακάλα μόνο να μην έχουν γυρίσει ακόμα οι πατεράδες μας απ' τη δουλειά!»

Και με αυτή τη σκέψη τα δυο παιδιά, πιασμένα χέρι χέρι, άρχισαν να τρέχουν.

ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ άρχιζαν σε δεκαπέντε μέρες. Τα δυο παιδιά είχαν μείνει περιορισμένα όλη την προηγούμενη βδομάδα. Έβγαιναν για παιχνίδι στην αυλή όπου μαζεύονταν όλα τα γειτονόπουλα, διάβαζαν τα δύσκολα μαθήματα μαζί πότε στο ένα σπίτι και πότε στο άλλο, αλλά για ξεπόρτισμα ούτε κουβέντα. Μετά τη μεγαλόπρεπη κατσάδα και την ατέλειωτη γκρίνια των μανάδων τους, που τους απομόνωσαν για δυο μέρες, αποφάσισαν να πάνε για λίγο καιρό με τα νερά τους και δεν έκαναν καμιά κουβέντα για πλατεία ή βόλτα έξω από την αυλή τους. Έκαναν τη σκέψη πως μέχρι να κλείσουν τα σχολεία, αν δεν ξανάδιναν αφορμή, οι μανάδες τους θα το ξεπερνούσαν και θα μπορούσαν να κινηθούν ελεύθερα τις δυο βδομάδες των διακοπών.

Τα σπίτια τους βρίσκονταν στον Περισσό, δεκαπέντε λεπτά με τα πόδια από το νοσοκομείο «Αγία Όλγα». Στην περιοχή τους και στα Πευκάκια, καθώς και σε πολλές περιοχές της Νέας Ιωνίας πιο κάτω, οι πολυκατοικίες δεν είχαν ακόμη αρχίσει να ορθώνονται όπως στις άλλες συνοικίες της Αθήνας. Έτσι οι μονοκατοικίες και τα μικρά σπιτάκια –στην πλειονότητα προσφυγικά– με τους μικρούς περιποιημένους κήπους δέσποζαν στην περιοχή. Τα πιο πολλά

τετράγωνα συνδέονταν μεταξύ τους με στενά πλακόστρωτα δρομάκια, που περνούσαν μέσα από τα στενά διάκενα των σπιτιών, διέσχιζαν τις πίσω αυλές και κατέληγαν στον παράλληλο δρόμο του τετραγώνου. Οι κάτοικοι των περιοχών αυτών τα χρησιμοποιούσαν για να φτάνουν συντομότερα από τη μια γειτονιά στην άλλη. Σαν αποτέλεσμα, οι πίσω αυλές των σπιτιών γύρω από το τετράγωνο σχημάτιζαν έναν μεγάλο, ελεύθερο χώρο, που τον διέσχιζαν τα πλακόστρωτα δρομάκια και τον χρησιμοποιούσαν οι ένοικοι σαν αυλή. Άλλοι έβαζαν γλάστρες με φυτά και εποχικά λουλούδια γύρω από τον δικό τους χώρο και άλλοι απλά τον άφηναν ελεύθερο μιας και τα όριά τους χωρίζονταν από το δρομάκι. Το γεγονός ήταν ένα: Τα καλοκαιρινά βραδάκια όλοι κάθονταν έξω και η αυλή γέμιζε ζωή και κουβέντες. Οι παρέες σχηματίζονταν ανάλογα με το ποιο συνόρευαν, τα ούζα και το τάβλι έδιναν κι έπαιρναν, τα κουτσομπολιά άναβαν και τα μικρότερα παιδιά, που δεν μπορούσαν ακόμα να πάνε μέχρι την πλατεία ασυνόδευτα για παιχνίδι, χαλούσαν τον κόσμο με τις φωνές και τα τρεχαλητά. Η Μαργαρίτα όλη την περασμένη εβδομάδα έβγαине στην αυλή με τα άλλα παιδιά ή καλούσε κάποιες φίλες της να παίζουν, ενώ ο Αντώνης πού και πού πήγαινε για ποδόσφαιρο με τους φίλους του. Τα βράδια, αφού τέλειωναν τα μαθήματά τους, κάθονταν με τους γονείς τους στην αυλή και άκουγαν χωρίς ενδιαφέρον τις κουβέντες των μεγάλων ή παρακολουθούσαν τηλεόραση μέχρι να τους στείλουν για ύπνο. Ήταν αποφασισμένοι να μη δώσουν καμιά αφορμή μέχρι να κλείσουν τα σχολεία.

«Επιτέλους, ελεύθεροι! Ζήτω!» Οι φωνές και τα χάχαχα των παιδιών πλημμύρισαν την αυλή.

«Τι έγινε; Τι τρέχει; Γιατί τόση φασαρία;» Μια γειτόνισσα ξεπρόβαλε από το γωνιακό σπίτι της αυλής αλαφιασμένη.

«Τίποτα, Γωγώ μου, μην ανησυχείς. Απλά έκλεισαν τα σχολεία για Πάσχα και πανηγυρίζουν απ' τη χαρά τους», πετάχτηκε η μάνα της Μαργαρίτας.

«Ο Θεός να μας βοηθήσει τότε», είπε με χαμόγελο η γυναίκα και ξαναχώθηκε στην κουζίνα της.

Από την άλλη κιόλας μέρα η ζωή των παιδιών άλλαξε ρυθμό. Ξυπνούσαν αργά, έτρωγαν αρπαχτά και χάνονταν από το σπίτι μέχρι την ώρα του μεσημεριανού, που λόγω της δουλειάς των πατεράδων τους συνήθως δεν ήταν πριν από τις τρεις. Στις πέντε δεν τους χωρούσε το σπίτι. Έτρεχαν πάλι για την πλατεία και τους φίλους τους. Η πλατεία –όπως την έλεγαν όλοι– ήταν στην ουσία μια τεράστια αλάνα με αρκετά δέντρα και δυο τρία προχειροφτιαγμένα παγκάκια που είχαν φροντίσει να βάλουν οι ίδιοι οι κάτοικοι, και χρησίμευε σαν πάρκο και τόπος για παιχνίδι. Ήλπιζαν πως κάποια μέρα ο δήμος θα ενδιαφερόταν να την αξιοποιήσει και να φτιάξει ένα κανονικό πάρκο για τα παιδιά της γειτονιάς και ειδικά για τα μικρότερα, που δεν πήγαιναν ακόμα σχολείο. Ήταν σε κατοικημένη περιοχή, ο κεντρικός δρόμος ήταν δυο τετράγωνα παρακάτω και οι γονείς δεν πολυανησυχούσαν μια και ήταν κοντά στα σπίτια τους.

Η πρώτη βδομάδα των διακοπών είχε κιόλας περάσει γεμάτη παιχνίδι και ανεμελιά. Για διάβασμα ούτε λόγος! Εκείνο το απόγευμα ο Αντώνης δεν είχε όρεξη για ποδόσφαιρο. Τον έτρωγε μια ανησυχία και δεν μπορούσε να συγκεντρωθεί. Όταν έχασε για τρίτη φορά την μπάλα από τα πόδια

του, οι φίλοι του αγανακτισμένοι αντέδρασαν με κατσάδες. Απομακρύνθηκε από την αλάνα και κάθισε ζοχαδιασμένος σε ένα παγκάκι. Έψαξε έναν γύρο με το βλέμμα να βρει τη Μαργαρίτα. Όταν την είδε στην άλλη άκρη να παίζει με τις φίλες της, σηκώθηκε βιαστικά και την πλησίασε.

«Δε μου λες, Μαργαρίτα, δε βαρέθηκες κάθε μέρα τα ίδια και τα ίδια;»

«Όχι, γιατί; Μια χαρά περνάω».

«Εγώ βαρέθηκα. Πάει πολύς καιρός από τότε που ξεδώσαμε πραγματικά».

«Ξεχνάς μου φαίνεται τις κατσάδες που ακούσαμε. Και να ξέρεις πως το ζύλο το γλίτωσα μόνο γιατί υποσχέθηκα να μην το ξανακάνω».

«Γιατί, σου 'πα εγώ να πάμε πάλι στο ρέμα; Μια βόλτα έλεγα να κάνουμε για αλλαγή».

«Και πού έχεις σκοπό να πας; Ν' ανέβεις στου Βέικου; Τράβα μόνος σου. Δεν έχω σκοπό να 'ρθω μαζί σου».

«Ποιος σου μίλησε για τόσο μακριά; Μέχρι την πάνω γειτονιά θέλω να πάω».

«Ε, τράβα τότε. Τι μου το λες;»

«Έλα, μωρέ! Μόνο μου θα μ' αφήσεις; Δε θα 'χει ενδιαφέρον».

«Τι ενδιαφέρον θα 'χει μια βόλτα στην πάνω γειτονιά, μωρέ Αντώνη; Δε θέλω να 'ρθω».

«Είναι ένα μισογκρεμισμένο σπίτι που θέλω να δω. Κάποιος μου 'πε πως μένει και ένας γέρος μέσα στα χαλάσματα».

«Τώρα το σπίτι ή τον γέρο θέλεις να πας να δεις;»

«Και τα δυο. Τι πειράζει να κάνουμε μια μικρή εξερεύνηση; Πόσο καιρό έχουμε να το κάνουμε αυτό, ε;»

Η Μαργαρίτα φάνηκε να το σκέφτεται.

«Είναι πολύ κοντά. Πού μένει ο Σωτήρης, ξέρεις; Αυτός μου είπε για το σπίτι και τον γέρο. Τον βλέπει κάθε μέρα σχεδόν να τρυπώνει στα χαλάσματα και του κίνηση την περιέργεια».

«Γιατί δεν πας με τον Σωτήρη τότε;»

«Αφού τον ξέρεις τι φοβητσιάρης είναι. Άσε που τρέμει τον πατέρα του. Τουλάχιστον σ' αυτό το θέμα τον βάζεις κάτω. Αν είναι κάτι που σε παραδέχομαι για παρέα, είναι που δεν κιοτεύεις και δε βάζεις τα κλάματα με το παραμικρό».

«Μωρέ Αντώνη, αν το μάθει η μάνα μου πως ξαναρχίσαμε πάλι τις εξερευνήσεις, αυτή τη φορά δε θα με καλύψει. Θα το πει στον πατέρα μου και θα φάω της χρονιάς μου».

«Πόση ώρα θα μας πάρει, βρε Μαργαρίτα; Θα έχουμε γυρίσει στο παιχνίδι πάλι πριν από την ώρα που μας περιμένουν στο σπίτι. Τι λες, λοιπόν; Φύγαμε;»

Η Μαργαρίτα κοίταξε γύρω της διστακτική. Αλήθεια, κάθε μέρα η ίδια ρουτίνα. Δεν το σκέφτηκε μέχρι τώρα. Κι αν έλειπε μια ώρα από το παιχνίδι, τι θα γινόταν; Τίποτα. Ούτε καν οι φίλες της θα το 'παιρναν χαμπάρι. Κοίταξε τον Αντώνη που της ένευσε ενθαρρυντικά.

«Πάμε. Μη με μπλέξεις όμως σε μπελάδες πάλι γιατί δε θα σου ξαναμιλήσω».

Το 'βαλαν στα πόδια και σε δέκα λεπτά είχαν φτάσει στη γειτονιά του Σωτήρη. Έφεραν ένα γύρο το τετράγωνο και είδαν το μισογκρεμισμένο σπίτι να στέκεται ετοιμόρροπο και κακομοιριασμένο στο βάθος της έρημης, χορταριασμένης αυλής που το περιέβαλλε. Ο ένας πλαϊνός τοίχος ήταν γκρεμισμένος και τα χαλάσματά του ήταν πεσμένα σωρό στο έδαφος. Από μέσα διέκριναν μια σκάλα που ανέβα-

ζε στον όροφο. Έμοιαζε να στέκεται στον αέρα. Οι πόρτες και τα παράθυρα ήταν ξεχαρβαλωμένα και γερμένα, έτοιμα να καταρρεύσουν με το παραμικρό άγγιγμα. Πέτρες και χώματα ήταν σωριασμένα παντού και οι αράχνες είχαν βρει το ιδανικό μέρος να επιδείξουν την τέχνη τους με μεγαλόπρεπους, πυκνοϋφασμένους ιστούς. Στην απέναντι μεριά από τον πεσμένο τοίχο μια μπουκαμβίλια με χοντρό κορμό και πυκνό φύλλωμα έδινε την εντύπωση πως συγκρατούσε τον τοίχο να μην καταρρεύσει και την παρασύρει μαζί του. Το ζωντανό κόκκινο των λουλουδιών της ερχόταν σε παραφωνία με την εικόνα της ερήμωσης και της καταστροφής του σπιτιού. Τα παιδιά άφησαν ένα επιφώνημα δέους.

«Πάμε να το δούμε από πιο κοντά;» πρότεινε ο Αντώνης.

«Κι αν μας δει κανένα μάτι;» ρώτησε αβέβαια η Μαργαρίτα.

«Και λοιπόν; Δεν απαγορεύεται. Βλέπεις πουθενά καμιά πινακίδα; Άλλωστε, τι κακό θα κάνουμε; Δεν υπάρχει τίποτα εδώ να πειράξουμε ή να χαλάσουμε».

Προσεκτικά διέσχισαν τις χορταριασμένες και κομματιασμένες πλάκες της αυλής. Γύρω τους τα ψηλά αγριόχορτα απλώνονταν παντού. Πλησίασαν διστακτικά στο άνοιγμα που θα 'πρεπε κάποτε να ήταν η πόρτα της εισόδου και σταμάτησαν. Εκείνη τη στιγμή ένα φρενιασμένο νιαούρισμα τους έσκισε τα αυτιά και μια γάτα πετάχτηκε από το άνοιγμα και όρμησε στην αυλή. Η Μαργαρίτα τσίριξε και τινάχτηκε με φόβο. Ο Αντώνης ξαφνιάστηκε, αλλά την έπιασε από το χέρι και μπήκαν δειλά δειλά στα χαλάσματα. Η μπόχα και η υγρασία τους τύλιξαν σαν σάβανο. Ανατρίχιασαν! Αβέβαια και προσεκτικά διέσχισαν

τον χώρο που θα 'πρεπε να ήταν κάποτε το καθιστικό. Στο βάθος μια πόρτα κρεμόταν από τους μεντεσέδες, μισογερμένη. Προχώρησαν με κάποιο φόβο και περιέργεια.

«Εδώ ήταν η κουζίνα!» είπε ψιθυριστά ο Αντώνης. Τα μουσκεμένα από την υγρασία και φαγωμένα από την πολυκαιρία ντουλάπια έχασκαν ορθάνοιχτα. Ο μαρμάρινος νεροχύτης, σπασμένος, πρασινισμένος από τη γλίτσα και την υγρασία, είχε γίνει το καταφύγιο για κατσαρίδες και σκαθάρια που στριφογύριζαν αλλόφρονα από την ξαφνική εισβολή στον χώρο τους. Ένα σιγανό σούρσιμο στο χώμα τους έκανε να αναπηδήσουν τρομαγμένοι. Κοίταξαν με αηδία ένα ποντίκι που ξέφυγε από κάποιο ντουλάπι και χάθηκε σε κάποια από τις σχισμές στον τοίχο. Όπως γύρισαν το κεφάλι παρακολουθώντας το, είδαν την πόρτα στην άλλη μεριά της κουζίνας.

«Αυτή η πόρτα είναι γερή», ψιθύρισε η Μαργαρίτα. «Τι να είναι πίσω της;»

«Πάμε να δούμε. Κι άλλα χαλάσματα σίγουρα. Μα γιατί ψιθυρίζουμε; Ποιος θα μας ακούσει;»

«Ξέρω κι εγώ; Δε μου 'ρχεται όμως να μιλάω φωναχτά σε τέτοιο απαίσιο μέρος».

Είχαν πλησιάσει στην πόρτα και το χέρι του Αντώνη απλώθηκε να πιάσει το πόμολο. Πίσω τους, στο άνοιγμα, φάνηκε μια σιλουέτα που τους κοίταξε στην αρχή με ξάφνιασμα και μετά με μια αλόγιστη οργή. Ήταν ένας άντρας ηλικιωμένος, ντυμένος με βρόμικα κουρέλια, σκυφτός από τα χρόνια και τις κακουχίες, και κρατούσε στο ένα χέρι μια νάιλον σακούλα με άδεια κουτιά αναψυκτικών και στο άλλο μια χοντρή μαγκούρα. Τα μαλλιά του και τα γένια του ήταν μακριά και βρόμικα, το δέρμα του ζαρωμένο σαν ξε-

ραμένος πάπυρος και τα μικρά σαν χάντρες μάτια του κοίταζαν τα δυο παιδιά με μίσος.

«Τι κάνετε εδώ; Τι διάολο γυρεύετε στο σπίτι μου;» Η φωνή του ακούστηκε στριγκή και απειλητική μέσα στην ησυχία του έρημου χώρου. Τα παιδιά τινάχτηκαν τρομαγμένα και αντίκρισαν τον γέρο να ῥχεται καταπάνω τους εξοργισμένος, κραδαινοντας τη μαγκούρα του στον αέρα. Πανικοβλήθηκαν! Κοίταξαν γύρω τους με τρόμο και ανακάλυψαν πως ήταν παγιδευμένα στον μικρό χώρο της κουζίνας. Εκτός από το άνοιγμα όπου στεκόταν τώρα ο γέρος, δεν υπήρχε πουθενά αλλού κάποια διέξοδος. Πάνω από τον βρόμικο νεροχύτη το παράθυρο έχασκε ορθάνοιχτο. Ήταν η μόνη λύση! Θα τα κατάφερναν όμως; Θα προλάβουν να σκαρφαλώσουν και οι δυο; Κοιτάχτηκαν φευγαλέα και η Μαργαρίτα κατάλαβε τη σκέψη του Αντώνη. Συσπειρώθηκε έτοιμη να το βάλει στα πόδια.

«Ακούστε, κύριε... Ε... εμείς δεν κάναμε τίποτα», ακούστηκε η τρεμάμενη φωνή του Αντώνη. «Απλά κοιτάζαμε. Δεν ξέραμε πως το σπίτι κατοικείται. Δεν...»

«Και ποιος σας έδωσε την άδεια, ε; Ποιος σας είπε πως μπορείτε να μπαίνετε έτσι...»

«Μα... φαίνεται έρημο! Δεν πειράξαμε τίποτα!» είπε βιαστικά ο Αντώνης, που έδωσε μια σπρωξιά στη Μαργαρίτα. Εκείνη γρήγορα σκαρφάλωσε στον νεροχύτη πνίγοντας την αηδία της και πετάχτηκε με ένα πήδημα έξω από το παράθυρο, όπου έσκασε με φόρα μέσα στα αγριόχορτα από κάτω. Ο γέρος όρμησε στο παράθυρο να την προλάβει, μα η Μαργαρίτα είχε κιόλας σηκωθεί στα τέσσερα και απομακρυνόταν από το άνοιγμα βιαστικά. Ο Αντώνης άρπαξε την ευκαιρία και όρμησε προς την πόρτα. Ξεχύ-

θηκε στην αυλή φωνάζοντας τη Μαργαρίτα να τον ακολουθήσει. Πίσω τους ο γέρος ξεπρόβαλε στο άνοιγμα και άρχισε να τους κυνηγά κουνώντας απειλητικά τη μαγκούρα. Κάποια στιγμή το παπούτσι του Αντώνη μπλέχτηκε σε κάτι ξύλα, έχασε την ισορροπία του και έσκασε με τα μούτρα μέσα στα αγριόχορτα, παρασέρνοντας μαζί του και τη Μαργαρίτα, που ακολουθούσε δυο βήματα πίσω του. Για μια στιγμή έμειναν ζαλισμένοι από το απότομο πέσιμο και μετά, ακούγοντας τις βρисиές του γέρου που τους πλησίαζε, σηκώθηκαν και το 'βαλαν στα πόδια. Λίγο πριν φτάσουν στην αλάνα, σταμάτησαν ξέπνοοι, πήραν βαθιές ανάσες και κοίταξαν με αγωνία τα ρούχα τους. Εντάξει, καμιά ζημιά αυτή τη φορά. Μόνο κάποιοι λεκέδες εδώ κι εκεί από τα χόρτα. Φτηνά τη γλίτωσαν!

«Λες να μας χτυπούσε στ' αλήθεια ο βρομόγερος;» τόλμησε η Μαργαρίτα ξαναβρίσκοντας τη φωνή της.

«Ξέρω κι εγώ; Μια φορά δεν είναι στα καλά του».

«Τι θα κάνουμε τώρα; Να το πούμε στους γονείς μας να τον καταγγείλουν;»

«Τρελάθηκες εντελώς; Οι πρώτοι που θα τιμωρηθούν θα είμαστε εμείς. Δεν είχαμε καμιά δουλειά να μπούμε εκεί μέσα».

«Αυτό να το σκεφτόσουν πριν με ξεσηκώσεις».

«Είχε πλάκα όμως, έτσι; Έχεις ξαναδει τέτοιο ερείπιο; Πραγματικά το διασκέδασα».

«Ε, δεν είναι το μόνο στη γειτονιά μας...»

«Δε μιλάω για το σπίτι, για τον γέρο μιλάω. Τον είδες πώς έτρεχε ξοπίσω μας με τη μαγκούρα; Έγερνε μια από δω, μια από κει, λες και τον έπαιρνε ο αέρας. Μου θύμισε κάτι μαριονέτες που είχα δει κάποτε».

Γελώντας τώρα, τα δυο παιδιά συνέχισαν τον δρόμο τους. Ούτε καν μια ώρα δεν είχε περάσει από τη στιγμή που άφησαν τους φίλους τους στην αλάνα. Θα συνέχιζαν λοιπόν το παιχνίδι ώσπου να 'ρχόταν η ώρα να μαζευτούν στα σπίτια τους. Όσο για αύριο, σίγουρα κάτι θα σκέφτονταν πάλι να σπάσουν τη μονοτονία. Πρώτη η Μαργαρίτα άρχισε να νιώθει το έντονο τσούξιμο και τη φαγούρα. Ο Αντώνης γύρισε να της πει κάποια δικαιολογία, ότι ήταν η ιδέα της, όταν άρχισε κι αυτός να νιώθει ένα ανυπόφορο κάψιμο και την επιτακτική ανάγκη να ξύσει τα χέρια, τα πόδια και το πρόσωπό του. Κοιτάχτηκαν τρομαγμένοι.

«Τι μας συμβαίνει, Αντώνη; Τι πάθαμε;»

Πολύ γρήγορα φάνηκε η κοκκινίλα που σκέπασε όλο το δέρμα τους που ήταν εκτεθειμένο. Κάτω από τα τρομαγμένα τους βλέμματα έβλεπαν το δέρμα τους να κοκκινίζει ερεθισμένο και να γεμίζει φουσκάλες. Πανικοβλήθηκαν.

«Μας καταράστηκε! Ο γέρος μάς καταράστηκε. Μας έκανε μάγια!»

«Μη λες βλακείες, Μαργαρίτα. Δεν υπάρχουν τέτοια πράγματα».

«Κι αυτά εδώ; Δεν υπάρχουν αυτά; Νιώθω να καίγομαι ολόκληρη και να θέλω να βγάλω το πετσί μου από το ξύσιμο. Μάγια σου λέω!»

Ο Αντώνης δεν ήταν πια και τόσο σίγουρος. Ο πόνος και η φαγούρα τού θόλωναν το μυαλό. Κάτι έπρεπε να κάνουν.

«Κάνε λίγο κουράγιο. Μέχρι να φτάσουμε σπίτι. Οι μάδες μας θα μας βοηθήσουν».

Ο φόβος γι' αυτό που τους συνέβαινε έπνιξε τον φόβο της τιμωρίας που τους περίμενε όταν θα μαρτυρούσαν τη

σημερινή τους περιπέτεια. Πιάστηκαν σφιχτά από το χέρι και βαριανασαίνοντας προχώρησαν με κόπο για το σπίτι.

Στην αυλή επικρατούσε σχετική ησυχία. Τα μεγάλα παιδιά έλειπαν στην πλατεία, οι μικρομάνες είχαν βγάλει βόλτα τα μικρότερα, οι άντρες ήταν ακόμα στη δουλειά. Μια γυναίκα άπλωνε την μπουγάδα, δυο τρεις κάθονταν έξω και κεντούσαν πίνοντας καφέ κι άλλες ήταν στην κουζίνα και αντάλλασσαν κουβέντες από τα ανοιχτά παράθυρα. Η Ματίνα, η μάνα της Μαργαρίτας, ήταν στην κουζίνα κι ετοιμάζε καφέ. Η Ελευθερία, η μητέρα του Αντώνη, καθόταν έξω από την πόρτα της κουζίνας στον ίσκιο και έπλεκε.

Πρώτη τα είδε να φτάνουν τρεκλίζοντας η γυναίκα που άπλωνε ρούχα.

«Παναγιά μου! Ελευθερία! Τα παιδιά!» τσίριξε.

Η γυναίκα ανασήκωσε ξαφνιασμένη το κεφάλι και το θέαμα που αντίκρισε της έκοψε την ανάσα. Τα δυο παιδιά πλησίαζαν παραπατώντας, κατακόκκινα σαν να λούστηκαν ζεματιστό νερό, με πρόσωπα συσπασμένα από πόνο. Πετάχτηκε όρθια αναποδογυρίζοντας την καρέκλα και όρμησε να τα προλάβει πριν σωριαστούν από εξάντληση, φωνάζοντας ταυτόχρονα τη μάνα της Μαργαρίτας.

«Ματίνα! Τρέχα γρήγορα!»

Οι γυναίκες κύκλωσαν τα παιδιά γεμάτες αγωνία. Στο μυαλό τους χίλιες ιδέες περνούσαν αστραπιαία. Πάνω από όλες επικρατούσε η υποψία κάποιας παιδικής αρρώστιας. Πριν τους αρπάξουν στα χέρια τους, η Μαργαρίτα πρόλαβε να ψελλίσει με τρεμάμενη φωνή:

«Μάγια, μαμά. Μας καταράστηκε ο γέρος!»

Η μάνα της κοκάλωσε. Τι έλεγε η κόρη της; Ποιος γέρος; Μήπως τους επιτέθηκε κανένας;

*Πολλοί πιστεύουν πως το μίσος μέσα σου για κάποιον
δεν μπορεί να τον αγγίξει. Κατατρώει μόνο εσένα τον ίδιο!
Η Μαργαρίτα όμως το διοχέτευε με ολέθριες ενέργειες.*

Η μικρή, γλυιά Μαργαρίτα από τα δώδεκά της χρόνια
μεγάλωνε μαθαίνοντας να μισεί τον παιδικό της φίλο και
τη μητέρα του, επειδή ο ίδιος ο πατέρας της τροφοδοτούσε
την αθώα παιδική ψυχή της με δηλητήριο. Θυσίασε όνειρα,
αγάπη και μέλλον για μια απατηλή εκδίκηση, με καταστροφικά
αποτελέσματα για την οικογένεια του παιδικού της φίλου.

Όταν μάθει την αλήθεια, είκοσι χρόνια μετά,
θα προσπαθήσει με κάθε τρόπο να επανορθώσει για τις
τρομερές συνέπειες των πράξεών της εξαιτίας του παράλογου
και άδικου συναισθήματος με το οποίο την είχε ποτίσει
ο πατέρας της και που κυριαρχούσε μέσα της τόσα χρόνια.
Αλλά πρέπει να πληρώσει! Θα αντέξει το τίμημα της εξιλέωσης;

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ.ΣΗΣ: 19198

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η